

SPOTKANIE INFORMACYJNO-KONSULTACYJNE

DOTYCZĄCE M.IN.

- MOŻLIWOŚCI WŁĄCZENIA SIĘ DO REALIZOWANYCH PROJEKTÓW ORAZ POTENCJALNYCH KORZYŚCI
- MOŻLIWOŚCI SAMOZATRUDNIENIA, BĄDŹ OBJĘCIA DZIAŁANIEM KWALIFIKACYJNYM W RAMACH REALIZOWANYCH PROJEKTÓW

21.05.2019 ROK

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa Inwestująca w Obszary Wiejskie.
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

1

Podstawy prawne

– wybrane akty prawne UE

- rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące EFRR, EFS, FS, EFRROW oraz EFMR oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące EFRR, EFS, FS i EFMR oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006
- rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez EFRROW i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005 rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 485/2008

2

Podstawy prawne

– wybrane akty prawne UE

- rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 640/2014 z dnia 11 marca 2014 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do zintegrowanego systemu zarządzania i kontroli oraz warunków odmowy lub wycofania płatności oraz do kar administracyjnych mających zastosowanie do płatności bezpośrednich, wsparcia rozwoju obszarów wiejskich oraz zasady wzajemnej zgodności
- rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 808/2014 z dnia 17 lipca 2014 r. ustanawiające zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez EFRROW
- rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 809/2014 z dnia 17 lipca 2014 r. ustanawiające zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do zintegrowanego systemu zarządzania i kontroli, środków rozwoju obszarów wiejskich oraz zasady wzajemnej zgodności

3

Podstawy prawne

– wybrane akty prawne UE

- rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 907/2014 z dnia 11 marca 2014 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do agencji płatniczych i innych organów, zarządzania finansami, rozliczania rachunków, zabezpieczeń oraz stosowania euro
- rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis
- rozporządzenie Komisji (UE) nr 1408/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis w sektorze rolnym
- rozporządzenie Komisji (UE) nr 360/2012 z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis przyznawanej przedsiębiorcom wykonującym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym

4

Podstawy prawne

– wybrane akty prawne UE

- rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu
- rozporządzenie Komisji (UE) nr 717/2014 z dnia 27 czerwca 2014 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis w sektorze rybołówstwa i akwakultury rozporządzenie Komisji (UE) nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu do pomocy de minimis

---

5

Podstawy prawne

– wybrane krajowe akty prawne

- rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

6

Podstawy prawne

– wybrane krajowe akty prawne

- ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków EFRROW w ramach PROW na lata 2014-2020
- ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej
- ustawa z dnia 27 maja 2015r. o finansowaniu wspólnej polityki rolnej
- ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020

7

Podstawy prawne

– wybrane krajowe akty prawne

- ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej , a od 30.04.2018 roku ustawa z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. poz. 646)
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD)
- ustawa z dnia 10 maja 2018 roku o ochronie danych osobowych
- ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny
- ustawa z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
- ustawa z dnia 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych

8

Zakres wsparcia wynikających z rozporządzenia (1)

---

§ 2, ust. 1. rozporządzenia LSR

1) wzmocnienia kapitału społecznego, w tym przez podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej w zakresie ochrony środowiska i zmian klimatycznych, także z wykorzystaniem rozwiązań innowacyjnych;

2) rozwoju przedsiębiorczości na obszarze wiejskim objętym LSR przez:

a) podejmowanie działalności gospodarczej,

b) tworzenie lub rozwój inkubatorów przetwórstwa lokalnego produktów rolnych będących przedsiębiorstwami spożywczymi, w których jest wykonywana działalność w zakresie produkcji, przetwarzania lub dystrybucji żywności pochodzenia roślinnego lub zwierzęcego lub wprowadzania tej żywności na rynek, przy czym podstawą działalności tego przedsiębiorstwa jest przetwarzanie,

c) rozwijanie działalności gospodarczej,

– w tym podnoszenie kompetencji osób realizujących operacje w tym zakresie.

9

Zakres wsparcia (2)

---

3) wspierania współpracy między podmiotami wykonującymi działalność gospodarczą na obszarze wiejskim objętym LSR:

a) w ramach krótkich łańcuchów dostaw, lub

krótki łańcuch dostaw – łańcuch dostaw, który obejmuje ograniczoną liczbę podmiotów gospodarczych zaangażowanych we współpracę, przynoszący lokalny rozwój gospodarczy oraz charakteryzujący się ścisłymi związkami geograficznymi i społecznymi między producentami, podmiotami zajmującymi się przetwórstwem a konsumentami;

a) w zakresie świadczenia usług turystycznych, lub

b) w zakresie rozwijania rynków zbytu produktów lub usług lokalnych;

10

Zakres wsparcia (3)

- 4) rozwoju rynków zbytu produktów i usług lokalnych, z wyłączeniem operacji polegających na budowie lub modernizacji targowisk objętych zakresem wsparcia w ramach działania *Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich*;
- 5) zachowania dziedzictwa lokalnego;
- 6) rozwoju ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej lub rekreacyjnej, lub kulturalnej;
- 7) budowy lub przebudowy publicznych dróg gminnych lub powiatowych, które:
  - a) umożliwiają połączenie obiektów użyteczności publicznej, w których są świadczone usługi społeczne, zdrowotne, opiekuńczo-wychowawcze lub edukacyjne dla ludności lokalnej, z siecią dróg publicznych albo
  - b) skracają dystans lub czas dojazdu do tych obiektów;
- 8) promowania obszaru objętego LSR, w tym produktów lub usług lokalnych.

11

Forma pomocy

Forma wsparcia

Pomoc ma formę refundacji części lub całości kosztów kwalifikowalnych.

W przypadku operacji polegających na rozpoczęciu prowadzenia działalności gospodarczej pomoc ma formę płatności zryczałtowanej (*premi*).

Pomoc ma charakter pomocy de minimis, z wyjątkiem pomocy, do której nie ma zastosowania rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis.

12

Beneficjenci

- **Osoby fizyczne** – pełnoletni obywatele państwa członkowskiego UE,
- mający miejsce oznaczone adresem, pod którym wykonuje działalność gospodarczą, wpisanym do CEIDG, znajduje się na obszarze wiejskim objętym LSR (w przypadku gdy osoba fizyczna wykonuje działalność gospodarczą, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców).
- **Osoby prawne**, z wyłączeniem województwa, jeżeli siedziba tej osoby lub jej oddziału znajduje się na obszarze wiejskim objętym LSR (m.in. kółka rolnicze, JST z wyłączeniem województw, ich związki bądź ich jednostki organizacyjne, organizacje pozarządowe, spółdzielnie, kościoły, związki wyznaniowe)
- **Jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej**, którym ustawy przyznają zdolność prawną, jeżeli siedziba tej jednostki lub jej oddziału znajduje się na obszarze wiejskim objętym LSR.

13

Warunki kwalifikowalności (1)

- W przypadku gdy operacja będzie realizowana w ramach wykonywania działalności gospodarczej w formie spółki cywilnej warunki powinny być spełnione przez wszystkich wspólników tej spółki.
- W przypadku gdy podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy wykonuje działalność gospodarczą, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców, pomoc jest przyznawana, jeżeli podmiot ten prowadzi **mikroprzedsiębiorstwo** albo **małe przedsiębiorstwo** w rozumieniu przepisów rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu.

Pomoc jest przyznawana podmiotowi, któremu został nadany numer identyfikacyjny w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności.

14

Warunki kwalifikowalności (1)

- W przypadku, gdy operacja będzie realizowana w ramach wykonywania działalności gospodarczej w formie spółki cywilnej pomoc jest przyznawana, jeżeli numer identyfikacyjny został nadany spółce.
- W przypadku gdy operacja będzie realizowana w ramach wykonywania działalności gospodarczej w formie spółki cywilnej, warunki określone w ust. 1 pkt 1, 3 i 4 powinny być spełnione przez wszystkich wspólników tej spółki. Warunek, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, jest spełniony, jeżeli każdy ze wspólników spółki cywilnej wykonywał działalność gospodarczą w formie spółki cywilnej lub we własnym imieniu przez okres wskazany w ust. 1 pkt 1 oraz nadal wykonuje tę działalność.

15

Warunki kwalifikowalności (2)

---

1) koszty kwalifikowalne operacji nie są współfinansowane z innych środków publicznych;

Wyjątek: operacja realizowana przez JSFP lub organizację pozarządową w rozumieniu art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r. poz. 1817 i 1948 oraz z 2017 r. poz. 60 i 573), zwaną dalej „organizacją pozarządową” w zakresie, w jakim nie jest to sprzeczne z art. 59 ust. 8 rozporządzenia nr 1305/2013 (*Wydatki współfinansowane przez EFRROW nie są współfinansowane w drodze wkładu z funduszy strukturalnych, Funduszu Spójności lub jakiegokolwiek innego unijnego instrumentu finansowego*);

2) operacja będzie realizowana nie więcej niż w 2 etapach, a wykonanie zakresu rzeczowego zgodnie z ZRF, w tym poniesienie przez beneficjenta kosztów kwalifikowalnych operacji oraz złożenie wniosku o płatność końcową wypłacaną po zrealizowaniu całej operacji, nastąpi w terminie 2 lat od dnia zawarcia umowy, lecz nie później niż do dnia 31 grudnia 2022 r.;

3) operacja, która obejmuje koszty inwestycyjne, zakłada realizację inwestycji na obszarze wiejskim objętym LSR, chyba że operacja dotyczy inwestycji polegającej na budowie albo przebudowie liniowego obiektu budowlanego, którego odcinek będzie zlokalizowany poza tym obszarem;

16

Warunki kwalifikowalności (3)

---

4) inwestycje **trwale związane z nieruchomością** w ramach operacji będą realizowane na nieruchomości będącej własnością lub współwłasnością podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy lub podmiot ten posiada prawo do dysponowania nieruchomością na cele określone we wniosku o przyznanie pomocy co najmniej przez okres realizacji operacji oraz okres podlegania zobowiązaniu do zapewnienia trwałości operacji zgodnie z art. 71 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013;

5) operacja jest uzasadniona ekonomicznie i będzie realizowana zgodnie z biznesplanem;

Nie dotyczy operacji, która będzie realizowana wyłącznie w zakresie: wzmocnienia kapitału społecznego albo zachowania dziedzictwa lokalnego albo budowy lub przebudowy ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej lub rekreacyjnej, lub kulturalnej albo budowy lub przebudowy publicznych dróg gminnych lub powiatowych albo promowania obszaru objętego LSR, w tym produktów lub usług lokalnych.

6) minimalna całkowita wartość operacji wynosi nie mniej niż 50 tys. złotych;

17

Warunki kwalifikowalności (4)

---

7) podmiot ubiegający się o wsparcie:

- a) posiada doświadczenie w realizacji projektów o charakterze podobnym do operacji, którą zamierza realizować, lub
- b) posiada zasoby odpowiednie do przedmiotu operacji, którą zamierza realizować, lub
- c) posiada kwalifikacje odpowiednie do przedmiotu operacji, którą zamierza realizować, jeżeli jest osobą fizyczną, lub
- d) wykonuje działalność odpowiednią do przedmiotu operacji, którą zamierza realizować;
(nie dotyczy operacji w zakresie podejmowania działalności gospodarczej).

8) realizacja operacji nie jest możliwa bez udziału środków publicznych.

9) została wydana ostateczna decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach, jeżeli jej wydanie jest wymagane przepisami odrębnymi *(nie dotyczy operacji w zakresie podejmowania działalności gospodarczej)*.

18

Warunki kwalifikowalności (5)

- W przypadku gdy operacja będzie realizowana w zakresie rozwijania działalności gospodarczej oraz polega wyłącznie na tworzeniu lub rozwijaniu ogólnodostępnych i niekomercyjnych inkubatorów przetwórstwa lokalnego, biznesplan, nie zakłada osiągnięcia zysków z działalności prowadzonej w ramach tych inkubatorów.
- W przypadku gdy wysokość kosztów kwalifikowalnych w zakresie danego zadania ujętego w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji przekracza wartość rynkową tych kosztów ustaloną w wyniku oceny ich racjonalności, przy ustalaniu wysokości pomocy uwzględnia się wartość rynkową tych kosztów.
- Do kosztów kwalifikowalnych nie zalicza się kosztów inwestycji polegającej na budowie albo przebudowie liniowych obiektów budowlanych w części dotyczącej realizacji odcinków zlokalizowanych poza obszarem wiejskim objętym LSR.

19

Warunki kwalifikowalności (6)

- Podmiotowi na rozpoczęcie działalności gospodarczej, pomoc przysługuje raz w okresie realizacji Programu.
- Podmiotowi, który otrzymał pomoc na rozpoczęcie działalności gospodarczej, pomoc na rozwój tej działalności może być przyznana nie wcześniej niż po upływie 2 lat od dnia przyznania tej pomocy.
- Podmiotowi, który otrzymał pomoc w ramach poddziałania „Pomoc na inwestycje w przetwórstwo/marketing i rozwój produktów rolnych” pomoc w zakresie przetwórstwa nie może być przyznana.
- Jeden przedsiębiorca nie może uzyskać wsparcia zarówno na utworzenie inkubatorów przetwórstwa lokalnego, jak i na tworzenie lub rozwój przedsiębiorczości w zakresie przetwórstwa.

20

Koszty kwalifikowalne (1)

Koszty które są uzasadnione zakresem operacji, niezbędne do osiągnięcia jej celu oraz racjonalne i obejmują koszty:

- 1) ogólne, o których mowa w art. 45 ust. 2 lit. c rozporządzenia nr 1305/2013, takie jak:
  - honoraria architektów, inżynierów, opłaty za konsultacje, opłaty za doradztwo w zakresie zrównoważenia środowiskowego i gospodarczego, w tym studia wykonalności;

Przy ustalaniu wysokości pomocy koszty ogólne są uwzględniane w wysokości nieprzekraczającej 10% pozostałych kosztów kwalifikowalnych operacji.
- 2) zakupu robót budowlanych lub usług,
- 3) zakupu lub rozwoju oprogramowania komputerowego oraz zakupu patentów, licencji lub wynagrodzeń za przeniesienie autorskich praw majątkowych lub znaków towarowych,

21

Koszty kwalifikowalne (2)

- 4) najmu lub dzierżawy maszyn, wyposażenia lub nieruchomości,
- 5) zakupu nowych maszyn lub wyposażenia, a w przypadku operacji w zakresie zachowania dziedzictwa lokalnego – również używanych maszyn lub wyposażenia, stanowiących eksponaty,
- 6) zakupu nowych środków transportu, z wyłączeniem zakupu samochodów osobowych przeznaczonych do przewozu mniej niż 8 osób łącznie z kierowcą,

Przy ustalaniu wysokości pomocy koszty zakupu środków transportu są ustalone w wysokości nieprzekraczającej 30% pozostałych kosztów kwalifikowalnych operacji, pomniejszonych o koszty ogólne.
- 7) zakupu nowych rzeczy innych niż wymienione w pkt. 5) i 6), w tym materiałów,

22

Koszty kwalifikowalne (3)

- 8) wynagrodzenia i innych świadczeń, o których mowa w Kodeksie pracy, związanych z pracą pracowników beneficjenta, a także inne koszty ponoszone przez beneficjenta na podstawie odrębnych przepisów w związku z zatrudnieniem tych pracowników – w przypadku operacji w zakresie tworzenia lub rozwoju inkubatorów przetwórstwa lokalnego i wspierania współpracy między podmiotami wykonującymi działalność gospodarczą,
- 9) podatku od towarów i usług (VAT), zgodnie z art. 69 ust. 3 lit. c rozporządzenia nr 1303/2013 (*podatek od wartości dodanej (VAT), z wyjątkiem podatku którego nie można odzyskać na mocy prawodawstwa krajowego VAT*)

Do kosztów kwalifikowalnych zalicza się także wartość wkładu rzeczowego, o którym mowa w art. 69 ust. 1 rozporządzenia nr 1303/2013.

W przypadku projektu grantowego do kosztów kwalifikowalnych zalicza się wyłącznie granty. Przepisu w zakresie konkurencyjnego trybu wyboru wykonawców nie stosuje się do kosztów ogólnych poniesionych przed dniem zawarcia umowy.

23

Wkłady rzeczowe (1)

Do kosztów kwalifikowalnych zalicza się także wartość wkładu rzeczowego, o którym mowa w art. 69 ust. 1 rozporządzenia nr 1303/2013.

Wkłady rzeczowe w formie robót budowlanych, towarów, usług, gruntów i nieruchomości, w przypadku których nie dokonano żadnych płatności w gotówce potwierdzonych fakturami lub dokumentami o równoważnej wartości dowodowej, mogą stanowić wydatki kwalifikowalne jeżeli:

- a) wydatki publiczne wypłacane na rzecz operacji obejmujące wkłady rzeczowe nie przekraczają łącznych wydatków kwalifikowanych, z wyłączeniem wkładów rzeczowych, na zakończenie operacji;
- b) wartość przypisana wkładom rzeczowym nie przekracza kosztów ogólnie przyjętych na danym rynku;
- c) wartość i dostarczenie wkładów rzeczowych mogą być poddane niezależnej ocenie i weryfikacji;
- d) w przypadku udostępnienia gruntu lub nieruchomości można dokonać płatności w gotówce do celów umowy leasingu o nominalnej rocznej wartości nieprzekraczającej jednej jednostki waluty państwa członkowskiego.
- e) w przypadku wkładów rzeczowych w formie nieodpłatnej pracy wartość takiej pracy jest określana z uwzględnieniem zweryfikowanego czasu poświęconego na pracę i wysokości wynagrodzenia za pracę równoważną.

24

Wkłady rzeczowe (2)

Wartość gruntu lub nieruchomości musi być poświadczana przez niezależnego, wykwalifikowanego eksperta lub należycie upoważniony organ urzędowy.

Wartość wkładu rzeczowego w formie nieodpłatnej pracy ustala się jako iloczyn liczby przepracowanych godzin oraz ilorazu przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w drugim roku poprzedzającym rok, w którym złożono wniosek o przyznanie pomocy, i liczby 168.

25

Kwalifikowalność kosztów

Koszty kwalifikowalne podlegają refundacji w pełnej wysokości, jeżeli zostały:

1) poniesione:

- a) od dnia, w którym została zawarta umowa, a w przypadku kosztów ogólnych – od dnia 1 stycznia 2014 r.,
- b) zgodnie z przepisami o zamówieniach publicznych, a gdy te przepisy nie mają zastosowania – w wyniku wyboru przez beneficjenta wykonawców poszczególnych zadań ujętych w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji z zachowaniem konkurencyjnego trybu ich wyboru określonego w umowie,
- c) w formie rozliczenia pieniężnego, a w przypadku transakcji, której wartość, bez względu na liczbę wynikających z niej płatności, przekracza 1 tys. złotych – w formie rozliczenia bezgotówkowego;

2) uwzględnione w oddzielnym systemie rachunkowości albo do ich identyfikacji wykorzystano odpowiedni kod rachunkowy, o których mowa w art. 66 ust. 1 lit. c ppkt i rozporządzenia nr 1305/2013.

26

Podejmowanie działalności gospodarczej (1)

Podmiot ubiegający się o jej przyznanie:

a) nie podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy i w pełnym zakresie, chyba że podejmuje działalność gospodarczą sklasyfikowaną w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) jako produkcja artykułów spożywczych lub produkcja napojów,

b) w okresie 2 lat poprzedzających dzień złożenia wniosku o przyznanie tej pomocy nie wykonywał działalności gospodarczej, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców, w szczególności nie był wpisany do CEIDG

– i nie została mu dotychczas przyznana pomoc na operację w tym zakresie;

27

Podejmowanie działalności gospodarczej (2)

Operacja zakłada podjęcie we własnym imieniu działalności gospodarczej, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców i jej wykonywanie do dnia, w którym upłynie 2 lata od dnia wypłaty płatności końcowej, oraz:

a) zgłoszenie podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy do ubezpieczenia emerytalnego, ubezpieczeń rentowych i ubezpieczenia wypadkowego na podstawie przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych z tytułu wykonywania tej działalności i podleganie tym ubezpieczeniom do dnia, w którym upłynie 2 lata od dnia wypłaty płatności końcowej, lub

b) utworzenie co najmniej jednego miejsca pracy w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne, gdy jest to uzasadnione zakresem realizacji operacji, zatrudnienie osoby, dla której zostanie utworzone to miejsce pracy, na podstawie umowy o pracę, a także utrzymanie utworzonych miejsc pracy do dnia, w którym upłynie 2 lata od dnia wypłaty płatności końcowej.

28

Podejmowanie działalności gospodarczej (3)

Planowane do poniesienia w ramach operacji koszty:

- mieszczą się w zakresie kosztów, o których mowa w § 17 ust. 1 rozporządzenia,
- nie są kosztami inwestycji polegającej na budowie albo przebudowie liniowych obiektów budowlanych w części dotyczącej realizacji odcinków zlokalizowanych poza obszarem wiejskim objętym LSR.

Biznesplan, jest racjonalny i uzasadniony zakresem operacji, a w szczególności, jeżeli suma kosztów planowanych do poniesienia w ramach tej operacji, ustalona z uwzględnieniem wartości rynkowej tych kosztów, jest nie niższa niż 70% kwoty, jaką można przyznać na tę operację.

29

Podejmowanie działalności gospodarczej (4)

W przypadku operacji w zakresie podejmowania działalności gospodarczej środki finansowe z tytułu pomocy są wypłacane w dwóch transzach, z tym że:

1) pierwsza transza pomocy obejmuje 80% kwoty przyznanej pomocy i jest wypłacana, jeżeli beneficjent:

- a) podjął we własnym imieniu działalność gospodarczą, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców ,
- b) zgłosił się do ubezpieczenia społecznego na podstawie przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych z tytułu wykonywania działalności, w przypadku tzw. samozatrudnienia, chyba, że korzysta z uprawnienia, o którym mowa w art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców” (tzw. ulgi na start),
- c) uzyskał pozwolenia, zezwolenia i inne decyzje, w tym ostateczną decyzję środowiskową, których uzyskanie jest wymagane przez odrębne przepisy do realizacji inwestycji objętych operacją;

2) druga transza pomocy obejmuje 20% kwoty przyznanej pomocy i jest wypłacana, jeżeli operacja została zrealizowana zgodnie z biznesplanem.

30

Podejmowanie działalności gospodarczej (5)

Wniosek o płatność pierwszej transzy pomocy beneficjent składa w terminie 3 miesiące od dnia zawarcia umowy, a wniosek o płatność drugiej transzy – po spełnieniu warunków wypłaty drugiej transzy, w terminie określonym w umowie, nie później jednak niż po upływie 2 lat od dnia zawarcia umowy i nie później niż w dniu 31 grudnia 2022 r.

31

Wybrane zobowiązania umowne zakresie podejmowania działalności gospodarczej (1)

W przypadku operacji w zakresie podejmowania działalności gospodarczej nie stosuje się przepisów dotyczących zapewnienia trwałości operacji oraz konkurencyjnego wyboru wykonawców, a umowa zawiera ponadto zobowiązania beneficjenta do:

1) podjęcia we własnym imieniu działalności gospodarczej, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców i jej wykonywania do dnia, w którym upłynie 2 lata od dnia wypłaty płatności końcowej, oraz:

a) zgłoszenia beneficjenta do ubezpieczenia emerytalnego, ubezpieczeń rentowych i ubezpieczenia wypadkowego na podstawie przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych z tytułu wykonywania tej działalności i podlegania tym ubezpieczeniom do dnia, w którym upłynie 2 lata od dnia wypłaty płatności końcowej, lub

b) utworzenia co najmniej jednego miejsca pracy w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne, gdy jest to uzasadnione zakresem realizacji operacji, zatrudnienia osoby, dla której zostanie utworzone to miejsce pracy, na podstawie umowy o pracę, a także utrzymania utworzonych miejsc pracy do dnia, w którym upłynie 2 lata od dnia wypłaty płatności końcowej;

2) osiągnięcia co najmniej 30% zakładanego w biznesplanie, ilościowego lub wartościowego poziomu sprzedaży produktów lub usług do dnia, w którym upłynie rok od dnia wypłaty płatności końcowej.

32

Rozwijanie działalności gospodarczej (1)

---

1) podmiot ubiegający się o jej przyznanie w okresie 3 lat poprzedzających dzień złożenia wniosku o przyznanie pomocy wykonywał łącznie przez co najmniej 365 dni działalność gospodarczą, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców oraz nadal wykonuje tę działalność;

2) operacja zakłada:

a) utworzenie co najmniej jednego miejsca pracy w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne i jest to uzasadnione zakresem realizacji operacji, a osoba, dla której zostanie utworzone to miejsce pracy, zostanie zatrudniona na podstawie umowy o pracę lub spółdzielczej umowy o pracę,

b) utrzymanie miejsc pracy, w tym miejsc pracy, które zostaną utworzone w ramach realizacji operacji, do dnia, w którym upłynie 3 lata od dnia wypłaty płatności końcowej;

Przepisu nie stosuje się w przypadku, gdy suma kwot pomocy przyznanej jednemu podmiotowi na dotychczas realizowane operacje oraz kwoty pomocy, o której przyznanie podmiot ten ubiega się za realizację danej operacji, nie przekracza 25 tys. zł.

Utworzenie miejsca pracy w odniesieniu do innej operacji – nie pozwala na potwierdzenie spełnienia ww. warunku dla danej operacji.

33

Rozwijanie działalności gospodarczej (2)

---

3) podmiotowi ubiegającemu się o jej przyznanie nie została dotychczas przyznana pomoc na operację w zakresie podejmowania działalności gospodarczej albo upłynęło co najmniej 2 lata od dnia przyznania temu podmiotowi pomocy na operację w zakresie podejmowania działalności gospodarczej;

4) podmiotowi ubiegającemu się o jej przyznanie nie została dotychczas przyznana pomoc na operację w zakresie tworzenia lub rozwoju inkubatorów przetwórstwa lokalnego lub w ramach poddziałania 4.2 „Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój” – w przypadku ubiegania się o przyznanie tej pomocy przez podmiot, który wykonuje działalność gospodarczą sklasyfikowaną w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) jako produkcja artykułów spożywczych lub produkcja napojów.

34

Wyłączenia ze wsparcia na operacje w zakresie rozwoju przedsiębiorczości na obszarze objętym LSR

Pomoc na operację nie przysługuje, jeżeli działalność gospodarcza będąca przedmiotem tej operacji jest sklasyfikowana w przepisach rozporządzenia RM z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) jako:

- działalność usługowa wspomagająca rolnictwo i następująca po zbiorach;
- górnictwo i wydobywanie; działalność usługowa wspomagająca górnictwo i wydobywanie;
- przetwarzanie i konserwowanie ryb, skorupiaków i mięczaków;
- wytwarzanie i przetwarzanie koksu i produktów rafinacji ropy naftowej;
- produkcja chemikaliów oraz wyrobów chemicznych; produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych;
- produkcja metali; produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep oraz motocykli;
- transport lotniczy i kolejowy;
- gospodarka magazynowa.

35

Możliwość uzyskania wsparcia na pozostałe zakresy

Pomoc na operację w zakresie zachowania dziedzictwa lokalnego albo budowy lub przebudowy ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej lub rekreacyjnej, lub kulturalnej jest przyznawana, jeżeli operacja służy zaspokajaniu potrzeb społeczności lokalnej.

Pomoc na operację w zakresie promowania obszaru objętego LSR, w tym produktów lub usług lokalnych jest przyznawana, jeżeli operacja:

- 1) służy wspólnej promocji produktów lub usług lokalnych;
- 2) nie dotyczy organizacji wydarzeń cyklicznych, z wyjątkiem wydarzenia inicjującego cykl wydarzeń lub wydarzenia specyficznego dla danej LSR, wskazanych i uzasadnionych w LSR, *Przez wydarzenie cykliczne rozumie się wydarzenie organizowane więcej niż jeden raz oraz poświęcone przynajmniej w części tej samej tematyce.*

36

Limity pomocy

Limit na operację i beneficjenta:

- rozwijanie działalności gospodarczej i inne zakresy w wyjątkiem inkubatora i rozpoczynania działalności gospodarczej: 300 tys. zł
- inkubatory przetwórstwa lokalnego: 500 tys. zł, z tym, że na operacje w innym zakresie limit ten wynosi 300 tys. zł (*limit jest pomniejszany o środki wykorzystane na rozwijanie działalności gospodarczej*)
- rozpoczęcie działalności gospodarczej: 50 – 100 tys. zł

Całkowita wartość operacji realizowanych poza projektem grantowym wynosi co najmniej 50 tys. zł

Wartość grantu wynosi od 5 do 50 tys. zł

Jednostki sektora finansów publicznych (JSFP) – nie określono limitów.

37

Intensywność pomocy

Pomoc na operację w zakresie innym niż określony w § 2 ust. 1 pkt 2 lit. a jest przyznawana w wysokości:

1) określonej w LSR, lecz nie wyższej niż:

a) 70% kosztów kwalifikowalnych – w przypadku podmiotu wykonującego działalność gospodarczą, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców, z tym że w przypadku organizacji pozarządowej, która wykonuje taką działalność gospodarczą – jeżeli organizacja ta ubiega się o pomoc w zakresie określonym w § 2 ust. 1 pkt 2 lit. b i c oraz pkt 3,

b) 100% kosztów kwalifikowalnych – w przypadku:

– podmiotu niewykonującego działalności gospodarczej, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców,

– organizacji pozarządowej, która wykonuje działalność gospodarczą, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców – jeżeli organizacja ta ubiega się o pomoc w zakresie określonym w § 2 ust. 1 pkt 1 oraz 4–8;”;

2) nie wyższej niż 63,63% kosztów kwalifikowalnych – w przypadku jednostki sektora finansów publicznych.

38

Ustalenie limitu pomocy

Przy ustalaniu wysokości środków pozostałych do wykorzystania w ramach limitu, uwzględnia się sumę kwot pomocy wypłaconej na zrealizowane operacje i kwot pomocy przyznanej na operacje, których realizacja nie została jeszcze zakończona.

W przypadku wykonywania działalności gospodarczej w formie spółki cywilnej - przy ustalaniu wysokości środków pozostałych do wykorzystania w ramach limitu przez każdy z podmiotów realizujących tę operację wysokość limitu pomocy na beneficjenta jest pomniejszana każdemu podmiotowi o jednakową kwotę stanowiącą iloraz kwoty pomocy przyznanej na operację oraz liczby podmiotów realizujących tę operację.

W przypadku wspólnej realizacji operacji - przy ustalaniu wysokości środków pozostałych do wykorzystania w ramach limitu przez każdy z podmiotów realizujących tę operację wysokość limitu pomocy na beneficjenta jest pomniejszana każdemu podmiotowi o kwotę stanowiącą iloczyn procentowego udziału każdego z tych podmiotów we wnioskowanej kwocie pomocy wskazanego we wniosku o przyznanie pomocy oraz kwoty pomocy przyznanej na operację.

39

Nabory wniosków o przyznanie pomocy (WoPP)

- Ogłaszanie naboru WoPP następuje zgodnie z art. 19 ustawy RLKS, w terminach przewidzianych w „Harmonogramie naborów wniosków o udzielenie wsparcia na wdrażanie operacji w ramach LSR”.
- Nabór WoPP przeprowadza LGD.
- Wnioskodawca składa WoPP do LGD zgodnie z art. 20 ust. 1 ustawy RLKS oraz § 20 rozporządzenia LSR, przy czym bezpośrednio oznacza: osobiście albo przez pełnomocnika albo przez osobę upoważnioną.
- Złożenie WoPP w LGD potwierdzone jest na kopii pierwszej strony WoPP. Potwierdzenie zawiera datę złożenia WoPP, liczbę złożonych wraz z WoPP załączników oraz jest opatrzone pieczęcią LGD i podpisane przez osobę przyjmującą WoPP w LGD.
- LGD zobowiązana jest nadać każdemu WoPP indywidualne oznaczenie (znak sprawy) i wpisać je na WoPP w odpowiednim polu. Numer ten powinien zostać odzwierciedlony w rejestrze prowadzonym przez LGD.

40

Informacje w ogłoszeniu o naborze WoPP

- 1) wskazanie:** a) terminu i miejsca składania tych wniosków; b) formy wsparcia; c) zakresu tematycznego operacji (uszczegółowiony poprzez odwołanie do zakresów operacji, o których mowa w § 2 rozporządzenia LSR);
- 2) obowiązujące w ramach naboru:** a) warunki udzielenia wsparcia; b) kryteria wyboru operacji wraz ze wskazaniem minimalnej liczby punktów, której uzyskanie jest warunkiem wyboru operacji;
- 3) informację o wymaganych dokumentach, potwierdzających spełnienie warunków udzielenia wsparcia oraz kryteriów wyboru operacji** (w formie listy dokumentów);
- 4) wskazanie wysokości limitu środków w ramach ogłaszanego naboru;**
- 5) informację o miejscu udostępnienia LSR, formularza wniosku o udzielenie wsparcia, formularza wniosku o płatność oraz formularza umowy o udzielenie wsparcia.**

41

Terminy oraz warunki wyboru operacji przez Radę LGD.

Weryfikacja zgodności operacji z LSR i Programem, a także wybór operacji oraz ustalenie kwoty wsparcia muszą być dokonane w terminie 45 dni od dnia następującego po ostatnim dniu terminu składania wniosków o przyznanie pomocy, zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy RLKS.

Podczas dokonywania wyboru operacji należy:

- zastosować procedurę wyboru i oceny operacji w ramach LSR zapewniającą bezstronność członków Rady, stanowiącą załącznik nr 3 umowy ramowej,
- dokonać wyboru operacji w oparciu o kryteria wyboru operacji,
- zapewnić skład Rady zgodny z wymaganiami określonymi w art. 32 ust. 2 lit. b rozporządzenia nr 1303/2013,
- zapewnić zachowanie parytetu określonego w art. 34 ust. 3 lit. b rozporządzenia nr 1303/2013,
- ustalić kwotę wsparcia.

42

Etapy oceny w LGD

Ocena zgodności z LSR.

- zakłada realizację celów głównych i szczegółowych LSR, przez osiągnięcie zaplanowanych w LSR wskaźników;
- jest zgodna z programem, w ramach którego jest planowana realizacja tej operacji, w tym z obowiązującymi w ramach naboru warunkami udzielenia wsparcia oraz na realizację której może być udzielone wsparcie w formie określonej w ogłoszeniu;
- jest zgodna z zakresem tematycznym;
- jest objęta wnioskiem o udzielenie wsparcia, który został złożony w miejscu i terminie wskazanym w ogłoszeniu o naborze wniosków o udzielenie wsparcia.

43

Etapy oceny w LGD c.d.

Wybór operacji jest dokonywany przez Radę zgodnie z art. 21 ust. 4 ustawy RLKS, tj.: Rada dokonuje wyboru operacji realizowanych przez podmioty inne niż LGD:

1) spośród operacji, które:

- a) są zgodne z LSR,
- b) zostały złożone w miejscu i terminie wskazanym w ogłoszeniu o naborze wniosków o udzielenie wsparcia,
- c) są zgodne z zakresem tematycznym, który został wskazany w ogłoszeniu o naborze wniosków o udzielenie wsparcia, o którym mowa w art. 35 ust. 1 lit. b rozporządzenia nr 1303/2013;

2) na podstawie kryteriów wyboru określonych w LSR.

44

Cele ogólne i szczegółowe LSR, przedsięwzięcia wraz ze wskazaniem planowanych do osiągnięcia wskaźników.

Przy określeniu planowanych do osiągnięcia wskaźników, LGD wypełnia Załącznik nr 1 do Wytucznych MRiRW. Dokument jest pomocny przy określaniu wypełnianiu WoPP.

Cel ogólny LSR						
Cel(e) szczegółowe LSR						
Przedsięwzięcia						
Wskaźnik						
Lp.	Nazwa wskaźnika ujętego w LSR	Jedn. miary	Wartość wskaźnika z LSR	Wartość zrealizowanych wskaźników z LSR	Wartość wskaźnika planowana do osiągnięcia w związku z realizacją operacji	Wartość wskaźnika z LSR pozostająca do realizacji
1						
2						
3						
...						

45

Przygotowanie dokumentacji aplikacyjnej – zasady wypełniania wniosków o przyznanie pomocy i kompletowania wymaganych załączników.

praca na dokumentach aplikacyjnych.

46